

PRAT DE LA
RIBACorrespondència:
Dirigir se a«LA FALÇ»
Bellaire, 7
MALGRATDR. TORRES
I BAGESPI
I MARGALLQuinzenari de
PatriaLiteratura
i HumorMARTÍ
I JULIA

MALGRAT: 25 cts. mes

Redacció i Administració: Centre Pinedenc

A FORA: 1 pesseta trimestre

Dels articles en son responsables llurs autors. — No publicarem cap original que vingui amb pseudònim.

ESPECTACIO

Van rodant els jorns i la impressió enutjosa dels fermes nacionalistes s'arrela mes i mes, i arreu se exterioritza.

I d'aixó n' es causa el paréntesis en que encanecat el plet catalá, als homes de la Lliga. No es del tot convinsen la situació difícil que a través l' estat pera arreconar les qüestions nostres. Fa engendrar suposicions que volém creure temeraries la continuació an al govern de homes catalans. Se generalitzen les paraules aquelles, que les tan predicades reivindicacions de Catalunya no son per algú capitost de nostre causa, mes que l' escambell per avastá la presidencia del concell de ministres.

A allargar-se aqueixa situació decaurant d' un modo alarmant els cívics entusiasmes del nostre poble.

Es d' estranyar la col·laboració d' en Cambó en aqueix govern que poc a poc va seguint els mateixos viarany polítics de 1909, viarany re-criminats per el mateix Cambó, i que li feren escriurer en son llibre «Actuació regionalista» que si en aquella data els regionalistes s' haguesin ajuntat amb els mauristes, el cap d' aqueixos hauria obrat tal com ho fa i els regionalistes s' en haurien separat poc temps després.

Es de capdal interés que 's desvaneixi aqueixa situació funesta per nostre causa.

ELS REDACTORS.

LA ESTOCADA NACIONAL

Han fet encarnació del tipo espanyol. el torero i la manola.—Prat de la Riba.

Amb aquell dret Pretoriá, i altanaria que tenian amb el dret de pernada, els prohoms del bon temps dels Feudals, el graciós Maura veí de Mallorca terre de sindries i sabaters, imitant a la gente de pantalons bumbats i culs estrets, amb els gestos ridículs i sicalíptics de un torero en «capea» dintre el ruedo Madrileny. L' héroe Nacional, el de l' aventura del Marroc, i la represió del 1909, ha intentat clavar una estocada «por lo bajo» a la Mancomunitat Catalana.

Si senyors; el govern de concentració Nacional, del que en forma part el jefe de la Lliga Regionalista senyor Cambó (Q. E. P. D.) per medi del Director General de Comunicacions ha obligat a la Mancomunitat que d' aquí en avant usi el Castellá, en els telefons la parla de un Estat que foren necessaris uns quants crims per constituir lo (P. de la Riba).

Es en el precis moment en qu' es celebrá la setmana Municipal, en el transcurs en que en Cambó vol salvar a su «quedada Espanya» del naufragi, mentres els seus companys de ministeri atropellen a Catalunya.

Potsé ja no es recorda del famós discurs del banquet de la Festa de la Unitat Catalana «Si no ens donen la llibertat ens la pendrem», paraules que feren trontollar la nobleza Castellana que avut sen ell ministre ens priven l' ús de la llengua materna en el teléfon del govern qu' ens aconseguí l' insubstituit Prat de la Riba.

Consti que nosaltres en protestam d' eixa mena d' atropells i si un govern Nacional habillat amb el jo de l' uc intenta dominar-nos des d' ara li diem que nos cansi que no ho conseguiran, que quants mes traidors tingim els catalans mes nacionalistes ens sentim.

SIDRE VERDAGUER.

La IV setmana municipal

Es confortador per els que seguim les palpitations del nostre poble, al poder veurer com l' activitat catalana sempre revela nous símptoms de vida, i va consolidant se per a fruir una propera i fructifera autonomia. La quarta setmana municipal ha sigut indubtablement un nou éxit per als seus organitzadors com ha sigut un triómf per l' esperit cívic i práctic de nostra terra. La lloable institució «Escola de

funcionaris» creada per la precar intel·ligència d' el mai prou plorat patriei en Enric Prat de la Riba, ha sabut enfil·lar-hi una aplaudible innovació o sigui el plesbiscit de la voluntat municipal de Catalunya, aixó sens allunyar se poc ni molt dels viaranyes que tant acertadament el jorn que vingueren a la vida, se tressaren.

El fruit i la transcendència que deix contacte d' Ajuntaments en neix, son, eucar que poc apreciat de moment, vers germen de vida per a la prosperitat de les comunitats totes, puix a mes de l' el laboració qu' es fa de sans projectes, necessaris tots per als eraris públics i adhuc que pera donar llibertat a llur acció; també n' es fill de eixas assembleas una munió de profitoses ensenyances per els que voluntariament se han impossat el sacerdocí de l' administració col·lectiva i procureu el benestar del seus conciutadans i anhelan millores morals i materials pera llur localitat.

L' erudició i competència en les matèries qu' es tractaven tan acertadament i autoritzadament per els que les esgraven amb sos respectius parlaments, donaran un resultat molt profitós, puix foren deus abundoses d' ensenyances útils i beneficioses per els allí aplegats.

I hagué qui llençá en ella l' idea de crear una federació de municipis, per a treballar lluny de tota bandera política, per a l' Autonomia de Catalunya. Aixó per els nacionalistes deu esser aplaudit i secundat amb entusiasme, doncs si las Ajuntaments federades estessin inspirades per un genuí patriotisme i abnegació, i ajuntessin el radicalisme i l' intransigència en son respectiu objectiu, es d' esperar que la causa de Catalunya en surtiria beneficiada.

FRANCESC FONTRDONA.

Juliol any 18.

A una gentil damisel·la

Com el Pierrot que sent per sa formosa Colombina lo mes gran amor i procura demostrar-li obrint-li lo seu cor, i li canta baix les melodioses notes de sa guitarra quant l' estima, aixis també, tu com blanca i formosa Colombina, i jo com amorós Pierrot vinc a dirte amb les paraules mes dolces que del cor de l' home poden sortir que t' aimo, que t' adoro i que ets la única que has pogut fer sentir, dintre mon cor la dolça flama d' un amor noble i pur. Si formosa Colombina, teu es lo meu cor i ell conserva la dolça esperança de que hem de ser un dia ditxosos, no li neguis queix favor, mira a la blanca Colombina que sentint la veu del Pierrot surt a la finestra i escolta riallera la seva cançó. Mira com adresant li dolça esguard, li contesta: Si, Pierrot, no son en va tes esperances, jo també sento per tú, amor gran; segueix la teva cançó i no l' olvis; m' agrada tant!

I tu, mes formosa, encara, que la Colombina, d' ulls de cel, llavis de rosa, i blanca com lo sol jo contestarás com ella? Deixarás morir de pena al teu Pierrot? Oh no ho crec pas!—Sembla que sento ta veu, euan alegre i riallera dius lo mateix que Colombina: «Si amor meu, no son en va tes esperances, jo també sento per tu amor interts, segueix la teva cançó i no l' olvis; m' agrada tant!»—No l' olvidaré mai, seré un rosinyol que la cantaré de nit i de dia la branca del rosé mes florit de ton cort, del rosé que dona roses blanques, roses que fan molt perfum, roses que sols d' amor parlen.

I aixis ben aprop estaré pera poder cantar-le; i quan ja arriat lo instant de nostre unió santa, llavors, tots dos cantarém, cantarém amb veu ben alta: «Si gran ha estat lo nostra amor, mes ho será desde ara».

I deprés lo teu Pierrot, lo Pierrot que tant t' el anima cantarà amb só de guitarra la cançó que tant t' agrada.

TURET

LLOANÇA

Som la gent del segle vint
i portém del temps passat
la llevor que va florint;
fins que arriui a fer esclat
el somni hermós que sovint
a tots nos ha desvetllat.

Nostre cor, ben fortament
bat amb juvenil vigor,
cada dia mes potent,
cada dia amb més valor,
impulsant el temps present
amb la sava de l' avior.

Fills del segle de les llums,
al nou segle havém entrat
entre sorolls i entre tums
del treball mancomunat
i 's espirituals perfums
de la humana germandat.

La Ciència amb els seus invents,
nos ha obert els nous camins
per hont aném amatents
fent via pobles distints
amb idéntics sentiments,
cercant els mateixos fins.

Puig las conquestas capdals,
filas del avenç d' ahir,
crean moderus ideals
que volém aconseguir
per obrir nous caminals
a la gent que ha de venir.

El treball fins ahir fou
estigma d' esclavitut;
mes, avui lo qu' era jou,
llas d' amor ha esdevingut
i 'l treball en el temps nou
es la primera virtut.

El treball nos ha honorat
i 'ns desperta emulació
i 'ns porta a la realitat
de la humana perfecció
i amb ell havém alcansat
lliurarnos de la opressió.

Homes lliures volém ser
per construir pobles braus:
aixis cad'hu en son terror
trobará sas lleis suaus;
pobles que no saben fer
patria, sempre son esclaus.

Treball i Llibertat son
las victorias que ha assolit
la humanitat, sens afront,
lluïtant amb fort esperit
i van llumenant el món
an llams d' amor infinit.

L' armonia universal
tots els pobres l' aném fent,
cad'hu amb la llei especial
al seu esser convenient,

parlant la llengua pairal,
que es la que 'l cor més entén.

Poble que no tinga Heis
ni pugui amistar cap llor.

de sa rassa ó de sos reis
que enforteixin son vigor,
está subjecte als serveis
dels estranys, com si fos bort.

No som així 'ls catalans;
no ho som pas; ho sap tothom
que en l' avior siguerem grans
i enaltirem nostre nom;
probém als pobles germans
que lo qu' eram encar som.

Volém ser soldats primers
del treball, perque així 'ns plau;
que avui en temps veniders
del avenç es ell la clau:
mes no volém ser guerrers
puig nostra lluita es de pau.

Som la gent del segle vint,
i portém del temps passat,
la llevor que va florint
fins que arribi a fer esclat
el somni hermós que sovint
a tots nos ha desvetllat.

SIMÓN ALSINA I CLOS.

INSERCIONS

Amb tota solemnitat, el 23 del prop passat Juny, s' inaugura a Valls la primera Biblioteca Popular construïda per la Mancomunitat. La ciutat de Valls pot enorgullir-se d' haver estat la primera que a la crida de la Mancomunitat acudí i la primera que ha vist realitzada aquesta obra cultural, que tanta transcendència té per l' avenir de Catalunya.

A l' acte hi assistiren, demés de l' Ajuntament en pés i de totes les corporacions locals amb llurs estandarts, el President de la Mancomunitat Sr. Puig i Cadafalch, el conceller Sr. Mestres, el Director d' Instrucció Pública Sr. de Ors, el President de la Diputació de Tarragona, Sr. Lloret, el donador dels terrenys on s' ha edificat la Biblioteca Sr. Dasca, i moltes altres personalitats que anaren a Valls expressament per aquella festa.

Davant del poble congregat, pronunciaren eloqüents parlaments el gran poeta portugués Teixeira de Pascoas, que anà a Valls invitat per la Direcció d' Instrucció Pública, Don Eugeni d' Ors i Don Josép Puig i Cadafalch, essent tots ells xardorosament aplaudits.

Direcció d' Instrucció Pública.

Jocs Florals de l' Empordà

Organitzats per l' «Ateneu Empordanés» sots el patronatge del Magnífic Ajuntament de la ciutat de La Bisbal.— Any II.

Als literats i compositors de la terra catalana.

Per segona volta se us demana el vostre concurs per a enaltir les lletres i la música de la terra. La crida que se us feu des de Figueres, l' hermosa i progressiva ciutat de l' Alt Empordà, avui se us fa des de sa germana La Bisbal, la dolça ciutat del Baix-Empordà.

L' any passat, responguéreu amatents i aportareu una bella ofrena espiritual, enguany creiem fareu honor a nostra Patria enlairant-la amb els esclats de vostra inspiració. Que aquesta no us manqui per a palesar que el cor i el seny dels

catalans s' arboren sempre que se 'ls hi parla de la Fe, la Patris i l' Amor.

La Bisbal, Juny MCMXVIII.

* *

Premis ordinariis

I.—*Flor Natural*, dit d' honor i cortesia, a la millor composició poética que vingui a concurs. El guanyador se subjectarà a les costums establertes. Ofrena de l' Ateneu Empordanés.

II.—*Viola*. A la millor poesia enaltidora de la fe. Ofrena del Rnt. Sr. D. Agustí Planas, Arxiprest i Rector de la Parroquia de Santa Maria, de La Bisbal.

III.—*Englantina*. Al millor cant a la Patria. Ofrena del Magnífic Ajuntament de La Bisbal,

Premis extraordinariis

I.—Premi de l' Il·lm. Sr. D. Francisco de P. Mas i Oliver, Bisbe de la Diócesi. 50 pessetes. A la millor poesia que canti la eficacia de l' esperit cristià per a engrandir els pobles.

II.—Premi de D. Agustí Riera i Pau. Obra d' Art. Tema lliure.

III.—Premi de D. Martí Roguer, Diputat provincial. 30 pessetes. Al millor treball en prosa o vers que descrigui un fet històric o un costum de l' Empordà.

IV.—Premi de D. Josep Yrla i Bosch. Diputat provincial. 50 pessetes. Tema lliure.

V.—Premi de D. Pauli Geli i Maymí. Diputat provincial. 25 pessetes. Tema lliure.

VI.—Premi de l' Excm. Sr. Comte de Torroella de Montgrí. 50 pessetes. Tema lliure.

VII.—Premi de D. Joaquim Durán Albert. 100 pessetes. Al millor «Esboç d' Historia de Calonge».

VIII.—Premi de D. Lluís de Ferrer. Una columna romàntica de majòlica. Al millor treball que demostrí la transcendència de l' enfiteusis en el desenrotlló de la riquesa de noste Empordà o en general de Catalunya.

IX.—Premi de D. Zoilo Feliu i Mensa. 75 ptes. Al millor treball, en prosa, que expressi lo que podria fer se per part de l' Estat, provincia, municipi o particulars en be del embelliment o prosperitat de la ciutat de La Bisbal, sempre que l' esforç estigui en harmonia amb l' importància de la millora.

X.—Premi dels Srs. Coromina, Butsems i C.^a. Una artística peça de ceràmica de sa fabricació. A la més completa Monografia sobre l' industria ceràmica en La Bisbal.

XI.—Premi de D. Josep Dalmau Carles. Un valió objecte d' art al millor treball en prosa o vers lloant la memoria del malaguanyat poeta bisbalenc En Joan Sitjar i Bulcegura.

Temes musicals

I.—Premi de D. Leonci Soler i March. Senador per Cirona. 50 pessetes. A la millor Sardana instrumentada per a cobla.

II.—Premi de D. Carles Cusi de Miquelet. Senador per Girona. 50 pessetes. A la millor sardana instrumentada per a cobla.

III.—Premis de l' «Ateneu Empordanés»: I. A la més inspirada composició per a chors a veus mixtes, 75 pessetes.— II. A la millor composició per a chor a veus d' home, 75 pessetes.

NOTES:

I.—Les composicions deurán enviar se, en la forma acostumada, per tot el dia 31 del vinent juliol, les literaries a D.

Josep Barceló i Matas, carrer dels Arcs, La Bisbal, i les musicals a Mossén Ramón Godo, pvre. carrer del Dr. Robert, La Bisbal.

II.—En tot regiran les costums establertes en els Jocs Florals.

III.—Se publicarà oportunament un cartell extraordinari anunciant nous premis i els Jurats literari i musical.

IV.—L'acte de la Festa s'anunciarà oportunament.

V.—Les sardanes deuen portar llur reducció per a piano i seran, les distingides amb premi, executades en l'acte de la Festa.

DE TOTS COLORS

Hem rebut el volúm n.º 2 de «Quaderns d'estudi» que com tots no desdiu de l'alta missió que s'han imposat. Publica entre altres treballs uns d'en Reventós, M. Bargallo, Lutslawski, etc.

També hem vist el n.º 3 de quin en parlaré amb mes estenciós.

Ultimament ens an arribat a mans els nombres 60, 61 i 62 de la simpàtica publicació «La Novela Nova» la que cada dia aném reconeixent que s'fa indispensable en les llars de tots els catalans contens de la cultura patria i de agradables ratos de sa esplai.

En la ciutat comtal morí el benemérit catalá, En Eusebi Güell, amb quin catalunya ha perdut una gran personalitat. Mereixia ésser ric, puix savia ésser ho, doncs no era un panxa contén. Bon patriota, protector dels artistes i literats, enamora-

rat del art i de sa ciutat nativa i home d'empresa, mereix el recort dels bons catalans.

LA FALÇ se uneix al dol Nacional. (E. P. D.)

En la diada Nacionalista radical que se celebrá a la Conreria, LA FALÇ i sa joventut s'hi adherí per mitjà de una carta que hi fou llegida. El miting d'afirmació que se feu hi que hi parlaren els conseqüents apostols del nacionalisme intrinsigent, seguidors de las petjas del mai precu plorat Martí i Juliá, En Puig Pey, Grant i Sala, Soler i Pla, Folguera i Durán, i el honorat diputat Maciá.

No cal dir que veiem contentíssims la realització de aitals actes i fem vots per a que se soceeixin amb freqüència.

El diputat de la Mancomunitat Catalana, Joan Ragué i Camps ens adreça una fina invitació per a la professó que amb motiu de Sant Zenón se celebra a Arenys.

LA FALÇ agreeix la seva finesa i atenció.

En el «Centre Nacionalista Catalá» del carrer de Sant Honorat de Barcelona, el nostre amic Sr. Grau Sala, president de la secció d'acció política del aludit Centre, posseí punt amb un acertadíssim enalitze, les conferencies que hi han donat en la última tanda organitzada, En Soler i Pla, Pineda i Verdagner, Serra i Moret, Layret, Bofill i Matas, etc. etc., per a fixar l'orientació dels nacionalistas catalans.

Felicitem i enardim al Centre per llur éxit conquistat i per a proseguir la tasca començada per aguantar ardenta la flama nacionalista en eixos moments que podriem creurer de claudicacions.

Amb greu sentiment fem sabedors de la mort de la mes simpática de les publicacions Nacionalistes «Fortitut» de Mataró. En el nombre pròxim en parlaré extensament.

Compraré

Contadó Eléctric d'ocasió. Dirigir se a LA FALÇ.

LAMPISTERIA

Instalacions d'aigua i electricitat de

Joan Prat

Via Canalejas

MALGRAT

La Industria lletera S. A.

Fàbrica de llet condensada.—Marques: «El Pagés» i «Iberia»

Superior calitat

Elaboració especial

Les mes altes recompenses en tots els concursos.

Trafalgar, 64

Teléfono 1727

BARCELONA

Imp. Suñer.—San Feliu de Guixols

“LA FALÇ”

Periódic Nacionalista — Surt al menys dos cops al més

Anuncis, a 6 i a 8 pessetes trimestres

Pagos rigurosament a la bestreta.

ANTONI GILI

PINTOR

DECORADOR

Gran economia amb col·locació de papers pintats

—Obres — Rotuls — Fatxades—

Carrer Forts, 12 - 2.ª — Barcelona (Gracia)

Monolecs per a infants

— De Na Sara Llorens de Serra —

Obreta destinada als nens de Catalunya.

De venta en la sub redacció de LA FALÇ, Bellaire, 7—Malgrat

Preu 150 pessetes.